

JAUNS MEDIJS – JAUNAS IZMAKSAS

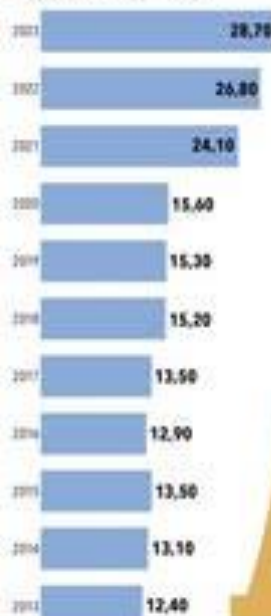
LATVIJAS SABIEDRISKAIS MEDIJS

KOPĀ, MILJ. EIRO

LTV

VALSTS DOTĀCIJA, MILJ. EIRO

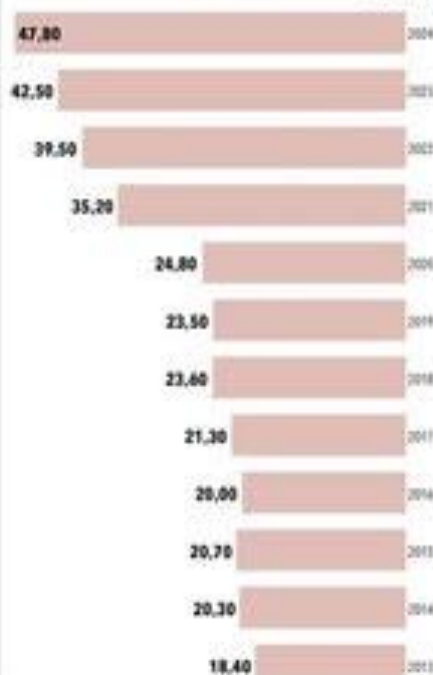
LR

VALSTS DOTĀCIJA, MILJ. EIRO

LTV UN LR KOPĀ

MILJ. EIRO

VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS

NEPLP

PROGRAMMAS TELEVIZIJA UN RADIO NOCĒMĒS VAJUMS

Gads, milj.

kopā

kopā, arhivāts

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

SEPLP

SABIEDRISKO ELEKTRONISKO

PLAIDZĪBAS LĪDZĪGĀJUMS

Gads, milj.

kopā

kopā, arhivāts

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

kopā

KURAM TAS RŪP?

Kas lācītim būs vēderā?

Apvienotais Latvijas Sabiedriskais medijs sāks darbu janvārī. Ko iegūs sabiedrība?

Autors: Guntars Gūte, "Dienas Bizness"

Atsaucei: laikraksts "Diena", 2024. gada 22. novembris, 10.-11. lpp un portāls Diena.lv

Valsts svētku nedēļā – 13. novembrī – Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (SEPLP) nāca klajā ar publisku paziņojumu, ka, pildot VSIA *Latvijas Radio* (LR) un VSIA *Latvijas Televīzija* (LTV) dalībnieku sapulces funkcijas, pieņēmusi gala lēmumu par LR un LTV reorganizāciju un jaunas VSIA *Latvijas Sabiedriskais medijs* (LSM) dibināšanu. SEPLP apstiprināja arī LSM statūtus.

Diskusiju par jaunā LSM izveidi jeb, vienkārši sakot, LR un LTV apvienošanu vienā kopīgā mediju struktūrā iepriekšējo daudzu gadu garumā bijis daudz un pārpārēm, kas, protams, kaut kādā mērā sabiedrību, precīzāk sakot, abu sabiedrisko mediju auditoriju, sadalīja divās neremdināmu pretinieku daļās – vieniem šķiet, ka jauns, apvienots sabiedriskais medijs kļūs radošāks, interesantāks un varbūt pat izmaksās lētāk nodokļu maksātājiem. Kamēr otri ieceri kritizēja un pauda bažas, ka jaunais uzņēmums kļūs nevis ekonomiski vieglāk paceļams, bet tieši pretēji – tā apetīte pieaugs. Un šeit vēlamies uzsvērt, ka, neskatoties uz to, ka faktiski jau tūlīt, tūlīt jaunais LSM sāks darboties, joprojām (vismaz mēs) neesam raduši atbildes uz vairākiem būtiskiem jautājumiem: vai jaunais LSM kļūs ekonomiskāks; vai jaunais LSM kļūs saturiski bagātāks; vai jaunais LSM kļūs par pārliecinoši lielākās Latvijas pilsoņu (nodokļu maksātāju) daļas uzticamu informācijas avotu; vai jaunais LSM būs ne tikai redakcionāli neatkarīgs, bet vienlaikus arī nebūs arogants pret savu finansētāju objektīvo kritiku; vai jaunais LSM patiešām sekmēs latviešu (valsts) valodu un latviskumu kā prioritāti sabiedriskajā telpā? Un tie ir tikai daži jautājumi, kuri mums rūp.

Kāda būs realitāte, šobrīd ir grūti spriest, jo par jauno struktūru mēs pagaidām tā pavisam droši zinām tikai dažas detaļas, tās pašas visai miglaini. Viena no tām gan ir diezgan skaidri redzama – topošā LSM finanšu apetīte solās labi palielināties, jau sākot no nākamā gada, turklāt jau visai iespaidīgi.

Vēl šogad, salīdzinot ar pagājušo gadu, LR un LTV kopējais finansējums no valsts budžeta pieaugs par "nieka" pieciem miljoniem eiro (no 42,5 uz 47,8 miljoniem eiro), bet nākamgad šis lēciens nu jau apvienotajai struktūrai būs 22,3 miljoni eiro – līdz 70,1 miljonam eiro. Un, domājams, nebūs Latvijā neviena sabiedriski aktīva cilvēka, kurš nebūtu dzirdējis par grandiozajām algām pieciem jaunās LSM valdes locekļiem, par kuru apjomu, ļoti maigi izsakoties, neizpratni pauda daudzi, tostarp pat Valsts prezidents. Bet, kā zinām, – SEPLP šīs iebildes bija dziļi vienaldzīgas.

Otra detaļa – pēc LR un LTV apvienošanas tiek solīts vismaz gadu nemazināt personāla sastāvu (te gan, protams, būtu jautājums vietā – uz ko tieši attieksies šis solījums – vai tie būs radošie cilvēki vai ikviens

LR vai LTV personāla sastāvā esošais, pagaidām nevar droši prognozēt). Kā skaidro SEPLP, LTV un LR reorganizācija pati par sevi nebūs par pamatu darba līguma uzteikumam un tiesības un pienākumi, kas izriet no reorganizācijas brīdī spēkā esošajām darba tiesiskajām attiecībām, pāriet iegūstošajai sabiedrībai (LSM). Iegūstošā sabiedrība turpinās ievērot iepriekš noslēgto un reorganizācijas spēkā stāšanās brīdī spēkā esošo darba koplīgumu noteikumus līdz šo darba koplīgumu izbeigšanās brīdim vai jauna darba koplīguma spēkā stāšanās brīdim, vai arī cita darba koplīguma noteikumu attiecināšanas brīdim. Viena gada laikā pēc reorganizācijas darba koplīgumu noteikumi nav grozāmi par sliktu darbiniekiem.

Jāatzīst, no vienas puses, tas ir pareizi, ka visi darbinieki tiek pasargāti no iespējama riska tikt atlaistiem jau pirmajās jaunā gada dienās tikai tāpēc, ka kādam viņi nebūs iepatikušies, no otras puses – būtībā ar to mums (LSM finansējuma nodrošinātājiem) tiek pateikts, ka jaunajai valdei savā ziņā tiek sasietas rokas uz veselu gadu veikt kādas, piemēram, pamatīgas saturiski kvalitatīvas pārmaiņas, uzlabojumus vai vēl ko vērtīgu, ja tam būs nepieciešamas gana būtiskas pārmaiņas personālā, jo, piemēram, kādi esošie varētu būt pārāk ilgi aizsēdējušies un "rutinē", nevis rada jaunas, vērtīgas idejas un saturu.

Kā raksta pats SEPLP savā mājaslapā: "Apvienošana netiek veikta tādēļ, lai samazinātu izdevumus satura veidošanā. Kā jau minēts, nākamajos gados sabiedriskajam medijam būs vairāk līdzekļu satura radīšanai. Līdz ar to noteikti nav pamata runāt par personāla samazināšanu. Vienlaikus vienotā medijā tiks radīti priekšnoteikumi efektīvākai esošo resursu izmantošanai gan satura veidošanas, gan uzņēmuma pārvaldības ziņā. Tādēļ šobrīd arī nav paredzēts ļoti liels darbinieku skaita pieaugums." Būtībā – tik daudz kas pateikts, bet patiesībā – nekas konkrēts.

Taču atgriežoties pie jaunā LSM finanšu apetītes, protams, patlaban to varēs nodēvēt par spekulāciju, tomēr ir diezgan lielas aizdomas, ka tuvākajos gados mēs vēl piedzīvosim brīnumus šajā jomā, jo ļoti negribīgi patlaban publiski tiek runāts par LSM nodrošinājumu ar telpām. Un to netieši atzīst arī pats SEPLP: "Jautājums par Latvijas Sabiedriskā medija ēku tiks vēl detalizēti analizēts. Jebkurā gadījumā ir skaidrs, ka esošo LR un LTV ēku renovācija, kā arī jaunas ēkas būvniecība prasīs lielus ieguldījumus. Lai panāktu vislabāko vienotā uzņēmuma darbinieku sinerģiju, piemērotāk būtu, ja abi līdz šim atsevišķi strādājošie mediji atrastos zem viena jumta, kur tiktu nodrošināti ar modernāko aprīkojumu. Tomēr arī esošās LR un LTV ēkas Doma laukumā un Zaķusalā ir vērtīgs resurss, tādēļ vēl tiks sīkāk analizēti arī varianti par esošo ēku rekonstrukciju vai jaunas ēkas būvniecību īpaši televīzijai. Galīgais lēmums par piemērotāko risinājumu ir jāpieņem līdz 2026. gadam."

Skaidrs ir viens – mums ir vajadzīgs nodokļu maksātāju finansēts medijs, kurš būtu patiešām cienīgs tikt dēvēts par sabiedrisko mediju, – gan radio, gan televīzija, gan arī cita veida mediju kanāls. Tas, cik uzticams tas būs un cik ļoti tam uzticēsies sabiedrība, vienmēr būs atkarīgs no tajā strādājošo profesionalitātes un neatkarības. Taču būtiski arī atcerēties – sabiedriskais medijs savā ziņā ir arī nacionālais medijs, tas nozīmē – tieši tādēļ nodokļu maksātāji atvēl tam miljonus, lai medijs maksimāli daudz pievērstos vietējiem notikumiem un ražotu vietējas izcelsmes saturu, nevis pirktu ārvalstu seriālus un raidījumu licences (kas, protams, arī nav slikti, bet mazos daudzumos). Ja jau sabiedriskais medijs

mums izmaksās tik daudz miljonu ik gadu, tad tomēr ir visas tiesības prasīt attiecīgu atdevi. Pilnīgi noteikti daļa LR un LTV strādājošo ir sava amata profesionāļi un atrodas īstajā vietā. Bet noteikti to nevar teikt par visiem.

Vai un kā to nodrošinās jaunais LSM un tā vadība, jautājums šobrīd paliek atklāts un neatbildēts. Tomēr laiks iet, nākamais gads ar lielisko budžeta papildinājumu tuvojas. Bet vai lielā nauda nāks kopā ar augstu kvalitāti un veselīgu paškritiku, pagaidām neviens neuzņemas apsūtīt.

Kuram tas rūp?